

	PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ	RED	04
		DATA:	21.01.2016
		Pag.1/15	

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

IP UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
«NICOLAE TESTEMIȚANU»

Programa
de educație continuă în
PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE MEDICALĂ

CATEDRA Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

Denumirea cursului Psihiatria legală

Codul cursului -

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore 75

Chișinău 2017

COORDONAT

Ministrul Sănătății al RM

20 17

APROB

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”

20 17

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului Metodic Central din „10” 03 20 17

proces verbal nr. 2

Secretarul Consiliului Metodic Central

USMF „Nicolae Testemițanu”

L. Chiaburu

ședința Comisiei Metodice de Profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova din 31. 01. 2017 proces verbal nr.1

Președintele Comisiei Metodice de Profil

dr. hab. șt. med., profesor universitar,

Academician AȘ RM

Stanislav Groppa
Stanislav Groppa

ședința catedrei Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

din „25” ianuarie 2017 proces verbal nr. 12

Șef catedră

dr. hab. șt. med., profesor universitar

A. Nacu
A. Nacu

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

dr. habilitat în șt. med., profesor universitar M.Revenco; dr. habilitat în șt.med., profesor universitar A.Nacu; dr. în șt. med., conferențiar universitar V.Oprea.

1. Scopul disciplinei

Scopul disciplinei este de a reda psihiatrilor legiști clinica și expertiza psihiatrico-legală a diferitor tulburări psihice întâlnite în practica medicului judiciar. Vor fi expuse compartimente relativ noi apărute pe parcursul ultimilor ani privind clinica și expertiza tulburărilor psihice. Pe larg vor fi expuse particularitățile expertizei persoanelor față de care va fi utilizată noțiunea de responsabilitate redusă.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei

1. A învăța a diagnostica tulburările psihice, a le diferenția de stări asemănătoare.
2. A cultiva deprinderi de întocmire a actului și concluziei expertizei legale.
3. Discutarea pe cazuri concrete criteriile de evaluare psihiatrico-legală a pacientului.
4. Analiza istoriilor ale bolii bolnavilor, care au trecut expertiza.

III. Conținutul de bază al cursului

Planul tematic

de studii a medicilor la cursul:

« PSIHIATRIA LEGALĂ »

PT, durata 0.48 lună, 75 de ore, pentru medici psihiatri

Nr d.o.	Denumirea compartimentului	ore				TOTAL
		cursuri	stag.clin.	seminare	exam	
1.	Organizarea serviciului de expertiză psihiatrico-legală în Republica Moldova. Scurt istoric. Concepțiile de bază	2	2	2		6
2.	Setul de legi din Codul de Procedură Penală a Republicii Moldova cu privire la expertiza psihiatrico-legală.	2	4	2		8
3.	Noțiunea despre discernământ . Criteriile de apreciere ale discernământului în practica medicală, legală și socială.	2	4	2		8
4.	Expertiza și evaluarea psihiatrico-legală în cadrul diferitor maladii psihice.noțiune de responsabilitate «redușă»	6	8	6		20
5.	Modalitățile de internare și tipurile de expertiză și tratament a bolnavilor care au săvârșit delikte.	6	6	6		18
6.	Modalități de activitate psihiatrică în cadrul sistemului judiciar	2	6	3		11
7.	E x a m e n	-	-		4	4
	TOTAL	20	30	21	4	75

IV. Programa de educație continuă

Nr.d.o.	Conținutul programei
1.	Organizarea serviciului de expertiză psihiatrico-legală în Republica Moldova. Scurt istoric. Concepțiile de bază Indicații pentru efectuare. Tipurile de expertiză. Comisia de experți. Particularitățile de întocmire a concluziei psihiatrico-legale. Drepturile și responsabilitatea experților.
2.	Setul de legi din Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova cu privire la expertiza psihiatrico-legală. (nr 1086-XIV din 23.06.2000)
3.	Noțiune despre discernământ Criteriile de apreciere a discernământului. Particularitățile de lucru cu dosarele civile și ale expertizei psihiatrico-legale în cadrul acestora.
4.	Sindroamele psihopatologice de bază și rolul studierii acestora pentru psihiatrul legist Caracteristica sindroamelor în aspect psihopatologic și nosologic (sindroamele : halucinatorii, delirante, catatonice, afective, amnestice, etc.).
5.	Retardul mental Criterii clinice de apreciere ale gradului de retardare mentală. Noțiune despre debilitate. Expertiza psihologică a retardului mintal. Expertiza psihiatrico-legală.
6.	Psihozele reactive Tabloul clinic al depresiei, paranoidelor, stărilor crepusculare în cadrul psihozelor reactive. Psihozele reactive trenante. Modificări postreactive ale personalității. Evaluarea psihiatrico-legală.
7.	Psihopatiile Clasificarea etiopatogenetică și clinică. Dinamica psihopatiilor. Tabloul clinic al psihopatiilor. Noțiune de perversiune sexuală. Expertiza militară. Noțiune de “responsabilitate redusă”. Criterii de evaluare psihiatrico-legală.
8.	Schizofrenia. Formele de schizofrenie Noțiune de remisiune și acutizare. Defectul schizofrenic. Criterii de diferențiere. Evaluarea psihiatrico-legală.
9.	Psihoza maniaco-depresivă Caracteristica clinică a depresiei și stărilor maniacale în cadrul PMD ; particularități de evoluție. Criterii diferențial-diagnostice. Expertiza psihiatrico-legală.
10	Epilepsia. Modificări de personalitate. Demența. Psihozele în epilepsie și rolul acestora în săvârșirea actelor social-periculoase. Evaluarea psihiatrico-legală.
11.	Alcoolismul, clinica, incidența delictelor Tulburările psihice în alcoolism. Ebrietatea simplă și patologică. Criterii diferențial-diagnostice. Evaluarea psihiatrico-legală a tulburărilor de personalitate în alcoolismul cronic. Psihozele alcoolice. Noțiuni de demență alcoolică. Expertiza ebrietății alcoolice.
12.	Narcomaniile și toxicomaniile. Clasificarea etiopatogenetică. Caracteristica clinică a stărilor intoxicaționale. Expertiza intoxicației toxicomanice. Expertiza psihiatrico-legală a tulburărilor de personalitate și demențelor în narcomanii și toxicomanii.

13.	<p>Tulburări psihice în cadrul traumatismelor cranio-cerebrale</p> <p>Clinica și expertiza psihiatrico-legală a tulburărilor psihice în perioada acută a traumelor cranio-cerebrale (amețtia, stările crepusculare,etc.). Clinica și expertiza tulburărilor psihice în perioada tardivă a traumelor cranio-cerebrale (epilepsia posttraumatică, encefalopatiile, demența). Psihozele organice și evaluarea psihiatrico-legală ale acestora.</p>
14.	<p>Noțiune despre demență</p> <p>Criterii clinice. Tipurile de demență și caracteristica lor clinică în cadrul diferitor maladii psihice. Expertiza psihiatrico-legală.</p>
15.	<p>Psihozele somatogene</p> <p>Tulburările psihice în cadrul aterosclerozei cerebrale și bolii hipertensive. Evaluarea psihiatrico-legală ale tulburărilor psihice în cadrul infecțiilor. Paralizia Progresivă în cadrul luesului cerebral. Expertiza psihiatrico-legală.</p>
16.	<p>Psihozele presenile și senile.</p> <p>Caracteristica clinică. Criteriile diferențial-diagnostice. Evaluarea psihiatrico-legală.</p>
17.	<p>Modalitățile de internare și tipurile de tratament în spitalul de psihiatrie</p> <p>Indicații pentru tratament prin constrângere. Tipurile de acest tratament și particularitățile acestuia. Termenii de întrerupere ale tratamentului forțat, indicații și contraindicații. Supravegherea organelor de drept.</p>
18.	<p>Expertiza psihiatrico-legală a minorilor și adolescenților expertiza psihiatrico-legală postmortum în judecată, la anchetator, prin « corespondență»</p> <p>Particularități de lucru.</p>
19.	<p>Noțiuni despre simulare și disimulare în practica psihiatrie legale</p>
20.	<p>Modalități de activitate psihiatrică în cadrul sistemului judiciar</p>

V. Bibliografia recomandată:

- A. Obligatorie

1. Nacu A.G., Nacu A.A. Psihiatrie judiciară. Chișinău, 1997, 353 pag.
2. Revenco Mircea Aspecte clinice ale dinamicii psihopatiilor., Chișinău, 1997, 135 p.
3. Psihiatria. Oprea N-. Nacu An., Oprea V.. Chișinău, 2007.
4. Expertiza judiciară în cazurile privind minorii. I.Dolea, I.Coșciug, G.Baciu. Chișinău, 2005.
5. Ограниченная вменяемость. Т.В.Дмитриева. Б.Шостакович, А.Ткаченко. Изд.3-е, М., 2008.
6. Tulburări de personalitate. Mircea Revenco, 2015.
7. Современные подходы к решению проблемы ограниченной вменяемости. Новости украинской психиатрии. 2005, т. 11, стр. 47-51.
8. Psihiatrie medico-legală. Gheorghe Scripcaru. Editura Polirom, 2002.

- B. Suplimentară

1. Predescu V. Psihiatrie. București, vol.I, 1998, 833 p.
2. Pirozynski T. Manual de Psihiatrie. Iași, 1991, 413 pag.
3. Sârbu A. Psihiatrie clinică. Cluj-Napoca, 1979, p.53-56.
4. Kaplan & Sadock Manual de buzunar de psihiatrie clinică (ediția a treia). Traducere din engleză. București, ed. Medicală, 2001, 558 p.
5. Legea Republicii Moldova cu privire la expertiza judiciară. Nr. 1086-XIV din 23.06.2000.
6. Nica-Udangiu Lidia, Prelipceanu Dan, Mihailescu Radu. Ghid de urgențe în psihiatrie. București, Ed. Scripta, 2000, 222 p.
7. Olaru Al. Introducere în psihiatria practică. Craiova, 1990
8. Pirozynski T., Chiriță V., Boișteanu Psihiatrie clinică.. Iași, 1993
9. Prelipceanu D., Mihailescu R., Teodorescu R. Tratat de sănătate mintală. Vol. 1., București, ed. Enciclopedică, 2000, 622 p.
10. Морозов Г.В под ред. Руководство по психиатрии. Москва,1980.
11. Руководство по Психиатрии. Под ред. А.С. Тиганова в двух томах, Москва, Медицина, 1999, (т. 1 – 712 с.; т. 2 - 783 с.).
12. Ефремов В,С. Основы суицидологии. М., 2004.
13. Руководство по адиктологии. Менделевич В.Д. М., 2007.
14. Руководство по наркологии (в 2-х томах). Н.Н. Иванец. М., 2002.
15. Руководство по психиатрии. Т. Дмитриева, Б. Шостакович, А. Ткаченко. М., 2004.

VI. Metode de predare

1. Expunerea modulului. Planul tematic se întărește la ședința catedrei și se vizează la decanatul facultății.
2. lecții practice . Cursanții curează și prezintă persoane trimise la expertiză, fac concluziile la cazul prezentat, ținând cont de ordonanța organului judiciar.
3. Seminare. Discuții teoretice pe temele prezentate, referate.

VII. Metode de evaluare

Testare,

Suținere referat,

Examinare orală.

VIII. Limba de predare

Română.

AVIZ

privind modulul

„PSIHIATRIA LEGALĂ”

Programul de studii la modulul „PSIHIATRIA LEGALĂ” este dedicat reactualizării cunoștințelor medicilor psihiatri implicați în asistarea medicală categoriei de pacienți cu tulburări psihice și cu probleme juridice. Programul a fost elaborat în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, privind expertiza psihiatrico-judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, ocrotirii sănătății, și privind sănătatea mintală.

În program sunt incluse subiecte cu referință la: expertiza judiciară, respectarea drepturilor și libertăților persoanei la efectuarea expertizei judiciare, drepturile și obligațiunile expertului judiciar, refuzul efectuării expertizei judiciare, instituțiile de expertiză judiciară, clasificarea expertizelor judiciare, expertiza individuală, expertiza în comisie, expertiza complexă, expertiza suplimentară și expertiza repetată, expertiza obligatorie, termenele de efectuare a expertizei, raportul de expertiză și procesul-verbal liberul consimțământ și constrângerea la efectuarea expertizei.

Accentul a fost pus pe condițiile ținerii în staționarele de psihiatrie, metodele de cercetare aplicate la axaminarea persoanelor supuse expertizei, limitarea în capacitatea de exercițiu sa declararea incapacității, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentul forțat, încuviințarea examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie, disungerea cauzei în privința persoanei care a sîvîrșit o faptă prejudecabilă interzisă de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care s-a îmbolnăvit de o boală psihiacă după săvîrșirea infracțiunii, derucerea duratei de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Dr. hab.în medicină

Profesor universitar

O.Cobileanschi

AVIZ

privind modulul

„PSIHIATRIA LEGALĂ”

destinat perfecționării medicilor psihiatri

Analizând programul de studii la modulul „Psihiatria legală” s-a constatat că acesta este dedicat reactualizării cunoștințelor medicilor psihiatri implicați în asistarea medicală a categoriei de pacienți cu tulburări psihice și cu probleme juridice. În program sunt incluse subiecte cu referință la: expertiza judiciară, respectarea drepturilor și libertăților persoanei la efectuarea expertizei judiciare, drepturile și obligațiunile expertului judiciar, refuzul efectuării expertizei judiciare, instituțiile de expertiză judiciară, clasificarea expertizelor judiciare, expertiza individuală, expertiza în comisie, expertiza complexă, expertiza suplimentară și expertiza repetată, expertiza obligatorie, termenele de efectuare a expertizei, raportul de expertiză și procesul-verbal liberul consimțământ și constrângerea la efectuarea expertizei. Accentul a fost pus pe condițiile ținerii în staționarele de psihiatrie, metodele de cercetare aplicate la examinarea persoanelor supuse expertizei, limitarea în capacitatea de exercițiu sau declararea incapacității, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentul forțat, încuviințarea examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie, disungerea cauzei în privința persoanei care a săvârșit o faptă preiudicabilă interzisă de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care s-a îmbolnăvit de o boală psihică după săvârșirea infracțiunii, derucerea duratei de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Dr în medicină

Conferențiar universitar

Gh.Cărăușu

CATEDRA PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE MEDICALĂ

EXTRAS

DIN PROCES VERBAL

25.01.2017

nr 12

Au fost prezenți:

NACU Anatol - șeful Catedrei, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
REVENCO Mircea - șef didactic, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
COBÎLEANSCHI Oleg - doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
CHIHAI Jana - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
COȘCIUG Ion - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
DELIV Inga - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
NASTAS Igor - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
CĂRĂUȘU Ghenadie - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
OPREA Valentin - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
BABIN Cezar - asistent universitar
GARAZ Grigore - asistent universitar

Ordinea de zi:

- Aprobarea programei pentru educație continuă la tema „**Psihiatria legală**”

Profesorul Mircea Revenco a prezentat planul tematic de studiu și programa modulului Psihiatria legală.

În discuții au luat parte profesor universitar, O.Cobileanschi; conferențiarilor universitari I.Deliv și V.Oprea.

S-a decis: a aproba programa luând în seamă schimbările survenite.

Șef Catedră

Doctor habilitat în științe medicale,
Profesor universitar

NACU Anatol

Secretar

Asistent universitar

GARAZ Grigore

EXTRAS

din procesul verbal nr. 1 Ședinței Comisiei metodice de profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova
din 31.01. an. 2017

Prezenți:

Președintele Comisiei:

Stanislav Groppa Academician AȘ RM, Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Vice-președinții al Comisiei:

Ion Moldovanu Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mircea Revenco Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Membrii Comisiei:

Anatol Nacu Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Ion Iliciuc Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Grigore Zapuhlîh Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mihai Gavriiliuc Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Oleg Pascal Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar
Mihai Hotineanu Doctor în medicină, Conferențiar universitar
Zota Eremia Doctor în medicină, Conferențiar universitar

Secretarul Comisiei:

Plotnicu Sorin Asistent universitar

Ordinea de zi:

Discutarea planului de studiu și a programei modului **Psihiatria legală**

Au luat cuvânt: Stanislav Groppa - Academician AȘ RM, doctor habilitat în medicină, profesor universitar; Ion Moldovanu - Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar; Ion Iliciuc - Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar.

S-a decis unanim: de a aproba planul de studii și Programa modului Psihiatria legală.

Președintele Comisiei
d.h.ș.m., Profesor universitar,
Academician AȘ RM

Stanislav Groppa

Secretarul Comisiei
Asistent universitar

Sorin Plotnicu